

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (XIII) voor het jaar 2012

I

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 8 juni 2012

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie¹ hebben kennisgenomen van de brief van de bewindslieden van EL&I van 22 maart 2012, met een overzicht van de stand van zaken op de toezeggingen, in reactie op het toezeggingrapport van 14 februari 2012 (33 000 XIII, G). Ten aanzien van de toezeggingen T01275 en T01276², hebben deze leden nog opmerkingen die zijn opgenomen in de brief aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 17 april 2012.

De staatssecretaris heeft op 7 juni 2012 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heynert (VVD) (voorzitter), Terpstra (CDA), Noten (PvdA) (vice-voorzitter), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Smaling (SP), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA), Klever (PVV), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Van Rey (VVD), Bröcker (VVD) en Beckers (VVD).

² De toezeggingen zijn terug te vinden door op de website van de Eerste Kamer (www.eerstekamer.nl) in het zoekbalk het T-nummer (bijvoorbeeld T01262) in te vullen.

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Den Haag, 17 april 2012

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de bewindslieden van EL&I van 22 maart 2012, met een overzicht van de stand van zaken op de toezeggingen, in reactie op het toezeggingrapport van 14 februari 2012 (33 000 XIII, G). De commissie heeft in haar vergadering van 3 april jl. besloten de toezeggingen T01262¹, T01049 en T01052 als voldaan te beschouwen. Ten aanzien van de toezeggingen T01275 en T01276, beide gelegen op het beleidsterrein natuur, hebben deze leden de volgende opmerkingen.

T01275

De regering heeft toegezegd de Kamer schriftelijk te informeren over hoe zij staat tegenover de aanbeveling om bij maatregelen die in het kader van de herijking van de EHS nu genomen worden, rekening te houden met de beleidsmatige keuzevrijheid op de langere termijn. De regering heeft voorts toegezegd dat zij hierbij zal betrekken of zij daarvoor bereid is planologische ruimte te reserveren.

In de brief van 6 oktober 2011 (33 000 XIII, A), waarnaar in de reactie op het toezeggingenrapport wordt verwezen, geeft de regering aan dat met het sluiten van het onderhandelingsakkoord natuur met de provincies, door het laten toetsen van dit akkoord door het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) en door het opnemen van een evaluatiemoment in 2016 de toezegging is voldaan. Deze leden vragen de regering echter concreter te motiveren waarom zij van mening is dat hiermee aan de toezegging is voldaan, en hierbij de in november verschenen beoordeling van het PBL en de uitvoeringsafspraken, zoals op 10 februari 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden (30 825, 153), te betrekken. Onder meer vragen de leden van de commissie de regering om nader in te gaan op de bereidheid om planologische ruimte te reserveren.

T01276

De regering heeft toegezegd het instrument van saldering bij het omgaan met natuurwaarden verder te ontwikkelen en de toepasbaarheid van saldering bij het omgaan met natuurwaarden in concrete gevallen verder uit te werken. In de reactie op het toezeggingenrapport wordt in algemene zin ingegaan op het regeringsbeleid ten aanzien van de natuur en het economisch herstel.

De leden van de commissie vragen de regering concreet in te gaan op de ontwikkeling van het instrument van saldering en hoe zij de toepasbaarheid ervan in concrete gevallen zal uitwerken.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben tijdens bovengenoemde vergadering besloten deze twee toezeggingen als openstaand geregistreerd te laten, in afwachting van uw reactie. Deze leden zien uw reactie graag uiterlijk 14 mei 2012 tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
E. M. Kneppers-Heynert

¹ De toezeggingen zijn terug te vinden door op de website van de Eerste Kamer (www.eerstekamer.nl) in het zoekbalk het T-nummer (bijvoorbeeld T01262) in te vullen.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2012

In uw brief «Reactie op toezeggingen rappel» d.d. 17 april 2012 (kenmerk 150009.03.1u) vraagt de commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie het kabinet concreter te motiveren waarom zij van mening is dat aan toezegging T01275 is voldaan en hierbij de in november verschenen beoordeling van het PBL en de uitvoeringsafspraken, zoals op 10 februari 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden (TK 30 825, nr. 153), te betrekken. Tevens vraagt u het kabinet met betrekking tot toezegging T01276 concreet in te gaan op het instrument van saldering en aan te geven hoe de regering de toepasbaarheid ervan in concrete gevallen zal uitwerken.

T01275: De regering heeft toegezegd de Kamer schriftelijk te informeren over hoe zij staat tegenover de aanbeveling om bij maatregelen die in het kader van de herijking van de EHS nu genomen worden, rekening te houden met de beleidsmatige keuzevrijheid op de langere termijn. De regering heeft voorts toegezegd dat zij hierbij zal betrekken of zij daarvoor bereid is planologische ruimte te reserveren.

In het bestuursakkoord natuur¹ is de verantwoordelijkheid voor de herijking van de EHS bij provincies neergelegd. Ook het vormgeven van het ruimtelijk beleid is een verantwoordelijkheid van provincies. Rekening houden met beleidsmatige keuzevrijheid op langere termijn en het desgewenst reserveren van planologische ruimte maakt hier onderdeel van uit. In het bestuursakkoord natuur is tevens afgesproken dat provincies uiterlijk 1 juli 2013 de planologische regeling van de herijkte EHS begrenzen. Dit is gedaan om planologische schaduwwerking zo snel mogelijk te beëindigen. De begrenzing van de herijkte EHS is gebaseerd op de uitgangspunten die voortvloeien uit de Europese verplichtingen. Het Planbureau heeft geconcludeerd dat met het bestuursakkoord natuur de internationale doelen niet dichterbij komen, maar stelt tegelijkertijd dat met de beschikbare middelen de afspraken in de nieuwe overeenkomsten de prioritering op beheer van bestaande natuur het meest kosteneffectief is (TK 30 825, nr. 113). Het is aan provincies of zij met eigen middelen meer natuur realiseren.

T01276: De regering heeft toegezegd het instrument van saldering bij het omgaan met natuurwaarden verder te ontwikkelen en de toepasbaarheid van saldering bij het omgaan met natuurwaarden in concrete gevallen verder uit te werken.

Toepassing van saldering in concrete gevallen is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. In verreweg de meeste gevallen is dat niet het Rijk maar de provincie of de gemeente. De rol van het Rijk is om met wet- en regelgeving de kaders te stellen waarbinnen saldering kan plaatsvinden. Het aantrekkelijke van saldering is dat het de betrokken partijen ruimte biedt om met elkaar oplossingen voor concrete problemen te vinden. Daarom is mijn inspanning erop gericht om -binnen de Europese kaders- zoveel mogelijk ruimte te creëren voor saldering.

Het principe van saldering is op dit moment al op veel manieren in het natuurbeleid aanwezig. Enkele voorbeelden van saldering, waarvoor het Rijk in nationale regelgeving de ruimte biedt:

¹ Het geheel aan afspraken tussen Rijk en provincies over decentralisatie van het natuurbeleid, te weten het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur d.d. 20 september 2011, de aanvullende afspraken d.d. 7 december 2011 en de uitvoeringsafspraken d.d. 8 februari 2012 worden nader geduid als bestuursakkoord natuur.

- De EHS-saldobenadering, uitgewerkt in de Spelregels EHS, verankerd in het barro en door alle provincies in hun ruimtelijk beleid opgenomen, biedt de mogelijkheid om in geval van een schadelijke ingreep soepeler met het «nee, tenzij»-beschermingsregime voor de EHS om te gaan, mits de betreffende ingreep in samenhang met andere plannen zodanig wordt uitgevoerd dat de EHS er per saldo op vooruit gaat.
- De afgelopen anderhalf jaar heeft een brede stuurgroep natuurcompensatie (waarin vertegenwoordigd diverse ministeries, provincies, uitvoeringsinstanties, terreinbeheerders, ondernemers en het Nationaal Groenfonds) zich gebogen over de vraag hoe het systeem van verplichte natuurcompensatie verbeterd kan worden. Binnenkort verschijnt het eindrapport met aanbevelingen van de stuurgroep. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de vraag hoe verschillende soorten natuur zich tot elkaar verhouden, een basisvraag om te komen tot een systeem van natuurcompensatie dat saldering mogelijk maakt.
- In een ruimtelijk dynamische omgeving, zoals een bedrijventerrein of een havengebied, kunnen met het concept van een «habitat backbone» tegelijk een voldoende grote populatie van een beschermde soort en ruimte voor economische activiteit duurzaam worden gegarandeerd. De «habitat backbone», een netwerk van goed verbonden leefplekken van een soort, biedt een voldoende groot basisleefgebied. Wanneer een perceel braak ligt, kunnen planten en dieren zich er vanuit de habitat backbone vestigen en kan de totale populatie tijdelijk in omvang toenemen. Wanneer percelen weer economisch ingericht worden, dan trekt de natuur zich terug naar de backbone. Doordat de backbone groot genoeg is en voldoende kwaliteit heeft, blijft de soort op het bedrijventerrein duurzaam in stand. Doordat voldaan wordt aan de wettelijke eis vanuit natuurbescherming («de natuur op orde is»), kunnen percelen dus gewoon worden ontwikkeld, ook al komen er bedreigde soorten voor¹. Alterra maakte bijvoorbeeld voor de haven van Antwerpen een ontwerp voor een «habitat backbone»: het casco van het bedrijventerrein (leidingtracés, (spoor)wegen, watergangen, waterberging, restruimte, etc., gemiddeld 25% van de oppervlakte van het terrein) werd zo ingericht dat de populatie van de beschermde rugstreeppad zich duurzaam kan handhaven.
- In de Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19kd) is een separaat regime voor de beoordeling van de gevolgen voor de stikstofdepositie opgenomen, voor activiteiten waarin een activiteit per saldo niet leidt tot een stikstofdepositie toename op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied. De stikstofvoorziening heft onder meer voor uitbreidingssituaties de vergunningplicht op het punt van stikstof op, onder voorwaarde dat per saldo de depositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied gelijk blijft danwel afneemt. Zo krijgen ondernemers ontwikkelingskansen, wanneer zij de uitbreiding van hun bedrijf koppelen aan innovatie en verduurzaming, waardoor de depositie van stikstof afneemt.
- De Programmatische aanpak stikstof (PAS) is een ander voorbeeld van salderen. In het programma worden afspraken gemaakt over het nemen van maatregelen op landelijk, regionaal en lokaal niveau waardoor de stikstofdepositie afneemt en er ruimte ontstaat voor nieuwe activiteiten. Uitgangspunt is dat het saldo van de effecten van de maatregelen uit de PAS en de effecten van bestaande activiteiten en nieuwe ontwikkelingen die bijdragen aan stikstofbelasting de realisatie van de natuurdoelstellingen niet in de weg staan.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
dr. Henk Bleker

¹ Bron: Groen werkt beter, H. Bouwmeester ea., 2010.